

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 26.5.2023.
C(2023) 3368 final

MIŠLJENJE KOMISIJE

od 26.5.2023.

**u skladu s člankom 3.a Uredbe (EZ) br. 715/2009 – Hrvatska – Certificiranje društva
Podzemno skladište plina d.o.o. kao operatora sustava skladišta plina**

(Vjerodostojan je samo tekst na hrvatskom jeziku)

MIŠLJENJE KOMISIJE

od 26.5.2023.

u skladu s člankom 3.a Uredbe (EZ) br. 715/2009 – Hrvatska – Certificiranje društva Podzemno skladište plina d.o.o. kao operatora sustava skladišta plina

(Vjerodostojan je samo tekst na hrvatskom jeziku)

I. POSTUPAK

Komisija je 14. veljače 2023. primila obavijest od Hrvatske energetske regulatorne agencije (dalje u tekstu „HERA”)¹ o nacrtu odluke o certifikaciji društva Podzemno skladište plina d.o.o. (dalje u tekstu „PSP”) kao operatora sustava skladišta plina.

U skladu s člankom 3.a Uredbe (EZ) br. 715/2009² (dalje u tekstu „Uredba o plinu“) Komisija mora ispitati nacrt odluke o kojem je dostavljena obavijest i u roku od 25 radnih dana tijelu za certificiranje dostaviti mišljenje o njegovoj usklađenosti s člankom 3.a Uredbe o plinu.

II. OPIS SITUACIJE OPERATORA SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA

PSP je jedini operator sustava skladišta plina u Republici Hrvatskoj u smislu Zakona o tržištu plina. PSP obavlja djelatnost skladištenja plina na temelju dozvole za obavljanje energetske djelatnosti br. 080679079-0424/08/1/13-11/18 od 21. siječnja 2019. koju je izdala HERA.

Skladištenje plina jedina je djelatnost PSP-a: utiskivanje plina u sustav skladišta plina, skladištenje plina u radnom volumenu skladišta i povlačenje plina iz skladišta, uključujući pomoćne usluge.

Skladištenje prirodnog plina PSP obavlja kao regulirano energetsku djelatnost koja je dostupna energetskim operatorima po reguliranoj cijeni koju donosi HERA i pod reguliranim uvjetima pristupa.

Postupak za rezervaciju i korištenje skladišnog kapaciteta, prava i dužnosti operatora sustava skladišta plina i korisnika te druge bitne djelatnosti uređeni su u Pravilima korištenja sustava skladišta plina koji je PSP usvojio uz suglasnost HERA-e.

Stoga su moguće državne intervencije. Na primjer, Vlada Republike Hrvatske donijela je 3. lipnja 2022. Odluku o osiguranju zaliha plina kojom je dioničkom društvu³ naložila da osigura količine plina u iznosu od 270 830 000 m³ i da predmetnu količinu plina utisne u sustav skladišta plina.

PSP je dužan izvješćivati ministarstvo o razinama punjenja tijekom sezone punjenja na mjesecnoj osnovi. U slučaju da se skladište plina ne popunjava odgovarajućim tempom, PSP

¹ Ares(2023) 1095831

² Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005. SL L 211, 14.8.2009., str. 36.

³ Hrvatska elektroprivreda d.d.

je dužan o tome obavijestiti ministarstvo i predložiti pokretanje postupka za prijenos neiskorištenog kapaciteta i dobrovoljni prijenos skladišta korisnicima podzemnog skladišta.

PSP posjeduje i upravlja skladištem Okoli koje je namijenjeno uravnoteženju plinskog sustava sezonskim utiskivanjem i ciklusima povlačenja tijekom razdoblja skladištenja (od 1. travnja u 18:00 sati tekuće godine do 18:00 sati 1. travnja sljedeće godine).

Trajanje svakog ciklusa određuje se Pravilima korištenja sustava skladišta plina, tako da ciklus utiskivanja traje od 1. travnja do 30. rujna tekuće godine skladištenja (\pm 30 dana), a ciklus povlačenja od 1. listopada do 31. ožujka tekuće godine skladištenja (\pm 30 dana). Na kraju svakog ciklusa utiskivanja i povlačenja moraju se dostaviti podaci o potrebnom vremenu skladištenja i vrše se hidrodinamička mjerenja na određenim bušotinama.

Prema PSP-ovu pregledu uskladištenih količina plina 1. studenoga 2022. radni volumen skladišta Okoli iznosio je 4,772475 TWh-GCV, što odgovara popunjenošći od 97 %.

Vlasnički odnosi, opskrba ili drugi komercijalni odnosi

Vlasnik PSP-a je društvo s ograničenom odgovornošću za transport prirodnog plina Plinacro d.o.o. (u dalnjem tekstu „Plinacro“) koje je u potpunom vlasništvu Republike Hrvatske.

Plinacro je 30. siječnja 2009. uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske stekao vlasništvo nad PSP-om. Preuzimanjem vlasništva Plinacro je preuzeo upravljanje nad PSP-om, čime je energetske djelatnosti transporta i skladištenja plina u potpunosti razdvojio od energetskih djelatnosti proizvodnje plina i trgovine plinom, u skladu sa zahtjevima neovisnosti propisanima Zakonom o tržištu plina.

U skladu s relevantnim odredbama Zakona o trgovackim društvima i u skladu s izjavama o osnivanju, upravljačka i nadzorna tijela PSP-a čine uprava, skupština i nadzorni odbor.

Uvjeti neovisnosti svakog člana uprave PSP-a utvrđuju se u skladu s relevantnim odredbama Zakona o trgovackim društvima i na temelju izjava o osnivanju te se provjeravaju. Članovi ne djeluju istodobno kao članovi nadzornog odbora ni u upravljanju drugim energetskim subjektima koji se bave proizvodnjom energije i/ili trgovinom i/ili opskrbom električnom energijom i/ili plinom.

PSP ima ugovorene kapacitete s ograničenim brojem subjekata. HERA nije utvrdila da bi ti komercijalni odnosi mogli negativno utjecati na kapacitet operatora sustava skladišta plina da napuni sustav skladišta plina.

HERA je utvrdila da PSP nema vlasničke/poslovne udjele u drugim poduzećima.

HERA smatra da ne postoji rizik za sigurnost opskrbe plinom koji bi proizlazio iz vlasničkih odnosa ili kontrole nad sustavom skladišta.

Prava i obveze Unije i Hrvatske u odnosu na treću zemlju

HERA je 12. siječnja 2023. od Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja kao tijela nadležnog za praćenje sigurnosti opskrbe u Republici Hrvatskoj na temelju Zakona o tržištu plina zatražila da obavijesti HERA-u o postojanju prava i obveza iz članka 3.a stavka 3. točaka (b) i (c) Uredbe (EU) 2022/1032 te da, ako postoje, procijeni mogući učinak tih prava i obveza na rizik za sigurnost opskrbe energijom na regionalnoj razini ili razini Unije,

uključujući rizik koji bi mogao negativno utjecati na operatora sustava skladišta plina PSP kada je riječ o punjenju podzemnog sustava skladišta plina.

Ministarstvo je 24. siječnja 2023. obavijestilo HERA-u da Hrvatska trenutačno nema međunarodne sporazume s trećim zemljama niti da se planira potpisati ugovore o skladištenju plina sa zemljama izvan EU-a. Stoga Ministarstvo smatra da ne postoje prava i obveze koje bi PSP mogao imati u odnosu na treće zemlje.

Ostale specifične činjenice i okolnosti

PSP i HERA nisu naveli nikakve specifične činjenice ili okolnosti koje bi bilo potrebno napomenuti uz prethodno spomenute informacije, a koje bi predstavljale rizik za sigurnost opskrbe plinom.

III. NACRT ODLUKE NACIONALNOG REGULATORNOG TIJELA

HERA je preliminarno zaključila da PSP poštuje odredbe članka 3.a Uredbe o plinu i da ne postoji rizik za sigurnost opskrbe plinom na nacionalnoj razini, na regionalnoj razini ili na razini Unije koji bi nastao zbog vlasničkih odnosa, odnosa povezanih s opskrbom ili drugih komercijalnih odnosa PSP-a. HERA je u svojem nacrtu odluke uzela u obzir sljedeće čimbenike:

- vlasnički odnosi koji bi mogli negativno utjecati na motivaciju i sposobnost PSP-a da napuni podzemni sustav skladišta plina;
- prava i obveze Unije u pogledu treće zemlje koji proizlaze iz međunarodnog prava, među ostalim i iz sporazuma čija je Unija stranka, koji je sklopljen s jednom ili više trećih zemalja i bavi se pitanjem sigurnosti opskrbe energijom;
- prava i obveze dotičnih država članica u odnosu na treću zemlju koji proizlaze iz sporazuma koje su dotične države članice sklopile s jednom ili više trećih zemalja, u mjeri u kojoj su ti sporazumi u skladu s pravom Unije;
- sve specifične činjenice i okolnosti koje bi mogle negativno utjecati na motivaciju i sposobnost PSP-a da napuni podzemni sustav skladišta plina.

Vlasnički odnosi, opskrba ili drugi komercijalni odnosi

HERA smatra da rizik za sigurnost opskrbe plinom na nacionalnoj razini, na regionalnoj razini ili na razini Unije koji bi nastao zbog vlasničkih odnosa, odnosa povezanih s opskrbom ili drugih komercijalnih odnosa PSP-a gotovo i ne postoji.

Prava i obveze Unije i Hrvatske u odnosu na treću zemlju

HERA napominje da se u razmjeni pisama s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja navodi da PSP ne podliježe (izravno ili neizravno) nikakvoj obvezi ili dužnosti koju bi Hrvatska mogla imati prema trećim zemljama i nije prijavila nikakav rizik za sigurnost opskrbe zbog mogućih prava i obveza Unije u odnosu na treću zemlju.

Ostale specifične činjenice i okolnosti

HERA ne navodi nikakve specifične činjenice ili okolnosti koje bi bilo potrebno napomenuti uz prethodno spomenute informacije, a koje predstavljaju rizik za sigurnost opskrbe plinom.

IV. NAPOMENE

U skladu s člankom 3.a Uredbe o plinu države članice osiguravaju da svakog operatora sustava skladišta, uključujući svakog operatora sustava skladišta koji je pod kontrolom operatora transportnog sustava, certificira, u skladu s postupkom utvrđenim u Uredbi o plinu, nacionalno regulatorno tijelo ili drugo nadležno tijelo koje je imenovala dotična država članica.

Pri razmatranju mogućih posljedica za sigurnost opskrbe u Uniji tijelo za certificiranje treba uzeti u obzir niz rizika, kako je utvrđeno u članku 3.a točkama od (a) do (d) Uredbe o plinu. Tijelo za certificiranje posebno bi trebalo iscrpno analizirati vlasničke odnose, odnose povezane s opskrbom ili druge komercijalne odnose s trećim zemljama koji bi mogli negativno utjecati na motivaciju i sposobnost za punjenje podzemnih sustava skladišta.

Komisija dijeli HERA-ino mišljenje da ne postoji rizik za sigurnost opskrbe plinom koji bi proizlazio iz vlasničkih odnosa ili kontrole nad sustavom skladišta. Komisija prima na znanje izjave hrvatskog Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i HERA-e da PSP ne podliježe (izravno ili neizravno) nikakvoj obvezi ili dužnosti koju bi Hrvatska mogla imati prema trećim zemljama. Nadalje, s obzirom na prethodno navedeno o vlasništvu i kontroli nad PSP-om te uzimajući u obzir navedene izjave Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske i HERA-e, Komisija nema saznanja o eventualnim pravima i obvezama Unije ili Hrvatske u odnosu na treću zemlju koji bi mogli predstavljati problem u smislu rizika za sigurnost opskrbe energijom.

Na temelju informacija navedenih u nacrtu odluke o certificiranju PSP-a koju je dostavila HERA i uzimajući u obzir sljedeće:

- vlasništvo nad PSP-om i ostali komercijalni odnosi ne utječu negativno na motivaciju i sposobnost PSP-a da napuni podzemni sustav skladišta plina. jedini dioničar je društvo Plinacro koje je u cijelosti u vlasništvu Republike Hrvatske;
- ne postoji rizik za sigurnost opskrbe koji proizlazi iz obveze ili dužnosti koju bi Unija imala prema trećim zemljama;
- ne postoji rizik za sigurnost opskrbe koji proizlazi iz obveze ili dužnosti koju bi Hrvatska imala prema trećim zemljama; i
- ne postoje specifične činjenice i okolnosti koje bi predstavljale dodatne rizike koji bi mogli negativno utjecati na motivaciju i sposobnost PSP-a da napuni podzemni sustav skladišta plina;

Komisija smatra da ne postoji rizik za sigurnost opskrbe plinom koji bi proizlazio iz vlasničkih odnosa PSP-a, njegovih obveza prema trećim zemljama ili drugih specifičnih činjenica i okolnosti.

V. ZAKLJUČAK

U skladu s člankom 3.a stavkom 6. Uredbe o plinu HERA Komisiji dostavlja konačnu odluku.

U skladu s člankom 3.a stavkom 10. Uredbe o plinu HERA kontinuirano prati PSP u pogledu usklađenosti sa zahtjevima certificiranja utvrđenima u članku 3.a stavcima od 1. do 4. Ako HERA dozna da bi planirana promjena u pravima ili utjecaju na PSP mogla dovesti do

neusklađenosti sa zahtjevima iz članka 3.a stavaka od 1. do 3., ona mora pokrenuti postupak certificiranja kako bi ponovno procijenila usklađenost.

Stajalištem Komisije o toj konkretnoj obavijesti ne dovodi se u pitanje ni jedno stajalište koje ona može zauzeti u odnosu na regulatorna tijela država članica o bilo kojim drugim dostavljenim nacrtima mjera u pogledu certifikacije ili u odnosu na tijela država članica odgovorna za prenošenje zakonodavstva EU-a o usklađenosti bilo koje nacionalne provedbene mjere sa zakonodavstvom EU-a.

Komisija će objaviti ovaj dokument na svojim internetskim stranicama. Informacije sadržane u ovom dokumentu Komisija ne smatra povjerljivima. HERA se poziva da u roku od pet radnih dana od primitka obavijesti Komisiju ako smatra da, u skladu s propisima EU-a i nacionalnim propisima o poslovnoj povjerljivosti, ovaj dokument sadržava povjerljive informacije koje bi htjela da se izbrišu prije objavljinanja, i da u tom slučaju navede zašto to smatra.

Sastavljen u Bruxellesu 26.5.2023.

*Za Komisiju
Kadri SIMSON
Članica Komisije*

